

Bécsi Közlöny

Társadalmi, szépirodalmi, politikai és közgazdasági lap.

Szerkesztősége és kiadóhivatal: Bécs 2/1, Volkertstrasse 23. sz.

Előfizetési díj:
Egész évre . . . . . 20 korona
Fél évre . . . . . 10 „Főszerkesztő:
HIRSCHFELD LAJOS.Szerkesztő:
FARKAS EMIL.Hirdetési díj:
Az egyhasábos petítség 20 fillér.
Többszöri közlésnél engedmény.

Láng Lajos.

(F. E.) Olyan a magyar kereskedelemügyi miniszterium, mint egy makranczos háttér paripa, mely egymásután veti ki nyergéből a vállalkozó lovasokat, a kik megakarnak zabolázni. — Alig tette be lábát az egyik a kengyelvasba, hupp hopp, úgy kinyekken belőle, hogy máris új lovasról kell gondoskodni, a ki kemény marokra fogja a kereskedelemügyi miniszterium kormányzati gyeplőszarát.

Láng Lajosra esett a miniszterelnök szerencsés választása. He-lyesen. Lángot már rokonszenves multja is alkalmassá teszi, ilyen előkelő és nagyhorderejű állás betöltésére. Kényes pillanatban volt lelki ereje megválni a képviselőház alelnöki székének disztól és dissidens gyanánt kiválni magából a kormánypártból is. Ez szívós jellemre és a meggyőződés erejére enged előnyös belepillantást.

Csak hogy a jellemzilárdság még nem elegendő biztosíték egy olyan nehéz tárca sikeres betöltésére, mint a kereskedelemügyi. Kérdés milyenek a képességei? Nem kérdés. Láng Lajos politikai pályá-

futásának során a kereskedelem gyakorlati kérdéseiben annyi széleskörű tudást és helyes érzéket árult el, hogy az adott pillanatban csaknem az egyetlen alkalmas politikai egyéniség, a kinek miniszteri működését bizalmunkkal lehet megajándékoznunk.

Voltak esetek, hogy Láng Lajos egy-egy magvas szónoklatában ellentétbe helyezkedett divatos a közfelfogással és az események logikája az ő különvéleményének adott igazat. Ilyen az őrlési forgalom megszüntetéséről választóinak adott vélelme.

Mint hogy Láng Lajos egy s más elődje a tárca kereskedelmi képviselőletében nagy szorgalommal teljesítette hivatását, nagy végzetes szorgalommal, egyelőre alig is várhatunk egyebet az új minisztertől, mint hogy azokat a közgazdasági szörnyszülötteket kipusztítsa, a melyek örökségül szakadtak a nyakába.

Avatott kezére vár: az őrlési forgalom teljes visszaállítása. A kereskedelem fölszabadtítása az egyoldalú intézkedések alól. A mezőgazdaság illetéktelen beavatkozásának rendes mederbe szorítása. A tőzsde tervezet reformjának alapos reformja.

A megrendelések gyűjtéséről szóló törvény megváltoztatása. A kihágási törvény kereskedelmi részének újjáalkotása. Az ipari és iparhatósági törvények összhangba hozatala a tényleges állapotokkal stb. stb.

Az előbbi miniszterek ugyanis a hatalom jogán érezték magukat kereskedelemügyi ministereknek és mindenáron a kereskedelem lerontására és elerőtlenítésére törekedtek. Valóságos kereskedelemellenes miniszterek voltak, a kik az országot e téren kifejtett végzetes szorgalmukkal válságos állapotba sodorták.

Angolországban magának az államhatalomnak szövevényes transzaktiót sem tekintik egyébnek kereskedelmi berendezkedéseknél, az ország jólétének előmozdítására. Az állam: egy nagy üzlet. A kereskedelem szabadsága pedig Anglia nagyságának és gazdagságának szolgáltatja létalapját. A mezőgazdaság nem lehet egyben kereskedelem is, akárhogyan erőlködjen ezen valamely megátalkodott érdekcsoport. Mert másfajta képességeket és másirányú tudást involvál. S a mely gazda ezt megszerzi, az menten a kereskedelemhez csatla-

A bűn kapui.

— A „Bécsi Közlöny” eredeti tárczája. —

Egy ifju ember elhagyta a szülői házát és kilépett az életbe. Vezető nélkül, jómagára maradván, sokáig bolyongott az utakon céltalanul; hol jobbra tért, hol balra, hol hegynek ment, hol meg völgynek. Jött egy nap, amelyen megunta a céltalan barangolást és elhatározta, hogy vezetőt keres. Megállt a kereszttuton és szétnézett. Nyomban ott termett mellette két férfi: egy munkás ember és egy úr-féle.

— Vezetőt keresek, mondta az ifju ember, jó vezetőt.

— Én elvezetlek oda, mondta a munkás, ahol nagy kelete van az egészséges, munkabíró férfunak.

— Én meg, mondta a másik, odavezetlek, ahol nem használják ki a munkaerőt, hanem inkább mulattatnak mindennel, ami ifju ember testének-lelkének jól esik.

— A fiatalember gondolkodóba esett.

— Már most kivel menjek? Sokat halottam a munkáról, hogy az milyen nemes, hasznos és szép legyen, de úgy sejtem, azok is igen kedves és becses dolgok, amikkel te kecsgettetsz, úri barátom. Igazán nehezemre esik a választás.

— Nos, mondta az úrias férfi, én könnyitek a dolgon. Előbb nézd meg azt a helyet, ahova ő akar vezetni, azután velem jössz, mert azt sejtem, hogy nem lesz kedved ott maradni,

Elindultak. Nemsokára egy várhoz értek, amelynek hatalmas bástyáin megszámlálhatatlan embertömeg nyüzsgött, kemény munkában fáradozván.

— Itt lakom én, mondta a munkás. Ezek a bástyák, amelyeket itt látsz, évezredek óta készülnek, de sohasem lesznek egészen készek. Ez az erősség: a munka. Aki

e falak mögött letelepszik, lent kezd, a legalsóbb sorban, de ha szorgalmasan és becsületesen dolgozik, mindegyre előbbre jut. Verejtéssel kell megküzdeni minden fillérért, a mindennapi kenyérre valónál többet sokáig nem lehet megszerezni, de ha legyőzte erős akaratod a kezdet akadályait, nyugodt életet élhetsz és megnyugvással nézhetsz a jövőbe. Ennél biztosabb, erősebb helyet nem találsz sehol. Nos, mi a szándékom?

Az ifju gondolatokba mélyedt.

— Dolgozni . . . küzdeni . . . akadályokat legyőzni . . . biztos jövő . . . mondogatta, ezek igen szép dolgok, lelkesedem is értük. De, hogyan is mondtad? a legalsóbb sorban kezdeni . . . a mindennapi kenyérre valónál többet nem keresni . . . s talán másokat szolgálni is . . . Nem, ez már nem kedvemre való. Lássuk a másik helyet is!

kozik, mert fölvilágosodik emennek széleskörű hivatására nézvést. Ki lehet mutatni, hogy a gazdák tömörülése a kereskedelem ellen megkárosítása az ország vagyonsodásának egyéni érdekek szempontjából. Hol bujkál ilyenkor a nagy garal hirdetett hazafiság? De a kérdést abból a szempontból is meg lehet világosítani, hogy a termelők egyéni érdeke is rövidséget szenved emez indokolatlan antagonismus révén.

Az új kereskedelemügyi miniszter mindezt, a szakember ismereteivel meghatározva, jobban tudja nálunknál és orvoslásuk módjához is közel találja az alkalmas eszközöket. Csak széleskörű tudásához és liberális gondolkodásához kell fordulnia.

Láng Lajostól méltán sokat vár ez a félrendszabályokkal agyonnyargatott ország, s a bizalom szelid sugara villan meg az arczokon, arra a gondolatra, hogy megjött az ember, a ki biztos kézzel fog hozzányulni a gazdasági bajok gyógyításához és megszüntetéséhez. Ugy legyen!

Két levél a szerkesztőhöz!

Bécs, 1902. május 15.

Mélyen tisztelt szerkesztő úr!

Hogy az ember fogalmát nyerjen arról az óriási hatásról, a melyet Klinger Miksának a „Secessions-Ausstellung”-ban kiállított Bethoven-szobra keltett, csak látni kell azt a tajtékoz műfelhárórást, a melylyel az itteni műfirtó-csoportok és czinkostársaságok nekirontanak és leteremtik.

— A szobor tökéletesen el van hibázva, mivel Klinger — zsidó, mondja az egyik.

A munkás viaskodott még egy ideig az ifju ember lelkével, de hasztalan. Végre aztán dolga után látott, amazok pedig mentek a vidámság tanyája felé.

Mikor odaérték, s az ifju ember kiugrott a gummikerekű hintóból, elbámult azon, amit látott. A Mulató kapuja két élőfa volt, összefonódó, ívbe szökő ágazattal. Mindkét fán egy-egy kigyó tekerőzött; az egyiknek a feje a legszebb, a legcsábítóbb női fej volt, a másiké: egy pezsgős üveg.

— Nos, hogyan tetszik? kérdezte az ifju embertől a vezetője.

— Ez kell nekem, erről álmodoztam éjjel-nappal, ezeknek a gyönyörűségeknek a sejtése töltötte be a lelkemet régóta! Szép nők, pezsgő, s talán zene és tánc is . . .

— Minden, ami kedves és jól esik.

Kasztyant és tamburin hangja ütötte meg ebben a pillanatban az ifju fülét.

— Ezt nem lehet ellene vetni, hiszen Klingernek már a szépapja keresztelkedett ki, hanem igenis szakított az eddigi művészeti fölfogásokkal és iskolákkal, miáltal kívül helyezkedett az általános kritikai meghatározásokon, a mi művészeti ízlésének kritikátlanságára enged következtetni. Ez érzik meg ezen az elhibázott műalkotáson is — vélekedik a másik.

— Távoll jártok az igazságtól — veti közbe egy harmadik. — A kritika szabványai csak addig kötelezők az alkotó művészre nézve, a mig nem tud fölérni emelkedni. Nem a művészet anyaga simul a kritika önkényes metszésű fogájához, hanem a bírálati értelmezés módosul a művészeti ízlés fejlődési fokozata szerint. A mely művész alkotásának tehát a kritika egy újabb fejlődési állomást köszönhet, az nem kritikán alúl, hanem annak fölötté áll. A mi gyökeresen különböző eredményeket jelez a műalkotás megítélésében. Más itt a bökkenő nagy, jó uraim — egészen más. Klinger Bethovenje egy művész ízlését harczba idézi a régi megszokott formák ellen. Új formák összhangba hozásával akar a szemlélőben régi hatásokat fölidézni. Már pedig az összhang semmi egyéb, mint az emberi psyche hajlandósága, a színek, a szavak, a hangok, a formák törvényszerűsége iránt. Ugyanaz, a mi a logikában: a viszonybeliség ok és okozati összefüggés között. Bizonyos okok, ugyanazon körülmények között, ugyanazokat az okozatokat fogják létre hozni. A forma az ok; a hatás az okozat. Új formák régi hatásokat tehát elő nem idézhetnek, ha csak visszahatást nem, a mint azt Klinger Bethovenje előttünk márványba vésvé szemlélteti.

Nem tudtam tovább szó nélkül megállni e fonák okoskodást és magam is kezdtem részt venni az eszmecserében.

— Nem csak az anyag mozgása örökké tartó és fejlődésre tervezett életfolyamat, hanem sokkal inkább az emberi szellem evolúciója, a mely értelmiségének nagyságával befolyhat

fejlődésének gyorsaságába és arányaiba is. Új formáknak: új hatások felelnek meg. Elfogadom. De kérdés: nem foglaltatnak-e az új hatásokban benn az összes régi hatások is? Bann foglaltatnak hát. Csak úgy, mint a hogy elmúlt nemzedékek jövője már a mi multunkban foglal helyet, és a mi jövőnk a következő nemzedékek jelenében, múlt gyanánt fog szerepelni. Vagyis a művészeti ízlés fejlődése, az összes előbbi ízlések consummálásával mehet csak végbe. Mihelyt az új formák az összhangzásba hozással megszerzik maguknak a törvényszerűség művészi kritériumait is, — úgy a műalkotás megfelel a természetes fejlődés követelményeinek. Törvény gyanánt merném kinyilatkoztatni, hogy szép az: a mi harmonikus. Mivel pedig az, a mi harmonikus, kielégíti aethetikai ízlésünket, úgy ha a secessió forrongásaiból kikerülő formák szintén megfelelnek ennek a követelménynek, megdönthetetlenül szépeknek kell azokat elismernünk. Nos Klingernek a maga Bethovenével sikerült ezt a csodát az engedelmesen simuló anyagban kiformálnia. Teljesen új alakzatok remek beállításával a compositio legkisebb részletéig. Hogy van-e összhang? Fanatikus rabjai vagyunk annak az édes harmoniának, mely a csodálatos, vonalak egymásra hatásában jutnak kifejezésre.

Hogy Bécs város kicsinyes, röghöz tapadt képviselőtestülete megveszít-e azt a szobrot avagy sem, az a művészet diadalmos előrenyomulásában olyan jelentéktelen szerepet játszik, hogy akár szót se vesztegessünk miatta.

A szerkesztő ur szives fölszólításának a jövőben is mindenha kész vagyok eleget tenni és maradok

hazafias tisztelettel
—s. —l.

*

Budapest, 1902. május 14.

Kedves szerkesztő ur!

Irjak valamint az itteni művészeti viszonyokról? Megkísérlem. De jóban szeretnék írni az itteni viszonyok művészet hijasságáról. Mert közelebb áll az igazsághoz. — Ha az ember vala-

— Menjünk be, mendta türelmetlenül a kísérőjének.

Bementek. Aranyozott, bársonyos, csillogó butor között vidám férfiak és nők élvezték az élet örömeit. A nagy tükrökben koczintó, enyelgő párok képe verődött vissza, édes sóhajtás, szerelmes suttogás szállt a levegőben és illatos szivarfüst . . . És szólt a zene és tánczoltak a tánczosok.

A fiatalembert elkábította ez a kép, de nem maradt sokáig csendes szemlélő. Magával ragadta a vágy, ő meg egy leányt ragadott magával. Mélyen belenézett a szemébe és átölelte. Édes sóhajtás, szerelmes suttogás szállt a levegőben. És szólt a zene és tánczoltak a tánczosok . . .

Sokáig maradt az ifju ebben a világban. Minden kincsét itt hagyta, s mikor kifogyott mindentől, elhozta a másét is. Azok az esztendők, amelyeket itt töltött, a tomboló tivornyáknak megszakítatlan

sorából álltak. Mennyi leány, mennyi pezsgő, mennyi zene és mennyi táncz! Az ébredő, fakadó, virágzó, szerelemnek mennyi édessége! Ó ha az ember örökké fiatal maradhatna, s ha Dárius kincsét birhatná!

*

Történt egy napon, hogy az ifju ember, mánora multán, elkivánczolt a vidámság zajos tanyájáról. Kereste a kaput, amelynek oszlopairól egykor oly csábítóan mosolygott feleje a legszebb leány s a legjobb pezsgő, kereste a kaput, kereste ezeket a kigyókat, de nem találta meg.

— Mit keressz? kérdezte tőle egy ember.

— Azt a kaput, amelyen bejöttem. Ki akarok menni.

— Csakhogy azon a kapun nem mehatsz ki. Kifelé más kapu vezet, az csak a bejövőknek való.

Megmutatta a kifelé vezető kaput. Az ifju ember, mikor meglátta,

mely vasárnap délután gond nélkül nyakába veszi a várost azonnal összeütközésbe jut a maga egészséges ösztöne azzal a csapnivaló szűkkeblűséggel a melylyel a város urai ezt a metropolist széjjeltagolták.

Az ember alig képes ebből az egymás tetejébe halmozott háztömegből kimenekülni a nélkül, hogy úton-útfélen a leggaládabb módon meg ne zsarolják. A dunai hidak szerves összefüggést teremtettek a város egy és ugyanazon testhez tartozó részei között. De azért a hidakon vámot szednek a járókelőktől megnehezítve azt, hogy a szegény ember napi fáradságainak pihenőjét a város egészségesebb pontjain tölthesse el, másrészt utját szegve a budai rész természetes fejlődésének. A közlekedés pedig nehézkes és ki van szolgáltatva társaságok kapzsi önkényének. Ha nagy néha idegenek tévednek hozzánk a legnagyobb csudának a városi lakosság birkatürelmét tekintik és azt, hogy még nem akadt közvélemény, mely erőteljes akarattal nyívatásával lebirja az ilyen megrogzott bonfordiságot. Az idegen persze azt is tudja, hogy a világhíres Brooklyn hídon, a mely sokszorta többbe került, mint a mi lánczhidunk egy fikarcnyi vámot sem szednek. A híd ugyanis a fővárosnak csak olyan útja, mint minden egyéb út, mely a város egyes részeit kapcsolja össze. De mért nem szednek akkor inkább díjat az Andrássy úton járókelőktől is, mikor a palotásor kiépítése is óriási összegeket emésztett föl. De persze a mi zsebünkől.

Ha valaki azt találá ellenem vetni, hogy: de hiszen ez nincsen is összefüggésben a város művészeti viszonyaival úgy megnyugtathatom, hogy ez a krajczárkodó, kicsinyes szellem az, a mely művészeti ügyekben is irányító tényező gyanánt szerepel és mint ilyen fejt ki lázas tevékenységét az egész vonalon.

Ott az új híd, a melynek structurális hibája a legkomolyabb aggodalmakra ad okot és jó szerencse lesz, ha néhány esztendő szorgos munkáját

hogy ezen a kapufélfapáron is van kigyó, örömmel sietett feléje, de odaérvén, megdöbbenve állt meg a kapu előtt: az egyik kigyó feje nagy pisztoly volt, a másik nem is volt kigyó, hanem vastag kötél, a fej helyén hurokra kötve. A kapu előtt nagy, zöldre festett kocsi állt, ocsmány, fekete ember ült a bakon.

A szegény fiú úgy állt ott, mintha onaszögezték volna.

— Tehát nincs más választásom: pisztol, kötél, vagy az a kocsi, a mely a kárhozatba, a pusztulásba visz.

A kigyófejeket elhárította. Most már ugyanis mindegy, gondolta, mért ne éljek még egy ideig, még addig, amíg a zöld kocsi letesz? Kilépett a kapun, s mikor közelebről tátongett feléje a kocsi szája, megborzadt és sirva fakadt:

Ilyen fiatalon elpusztulni . . .

Egy lépést tett a kocsi felé, de utját állta valaki. A munkás volt.

— Miért jöttél? kérdezte tőle

nem kell majd lehordatni, töviről-hegyire ujjáalkotni.

Ott az új parlament, a melynek költségei súlyos miliókkal haladják túl az előirányzat többszörösen megtoldott összegét; de szerencsétlen helyén kívül csak az az égbekiáltó hozzá nem értés bosszantóbb, a mely a helyiségek kiképzését, hol szűkre, hol meg meg alázóra kontemplálta, a szerint, a mint a képviselőkről vagy az ujságírókról történt gondoskodás. Egy 32 millió koronás elpusztított szűk parlament: nem mindennapi csodabogar az elmebetegségek kórtörténelmében.

De menjünk tovább. Ott a város-ígyet milleniumid iadaloszlopának megható látványossága. Mindenekelőtt megint a hely. A forró artézi forrás fölé emelték. In spe: sülyedések és földcsuszamlások. Ez természettani okok természetes következménye. Az oszlop teherpróbáját olyan túlhajtott súlymérésekkel végezték, hogy a szegény vékonydongájú alkotmány megroppant a derekában. Le kellett újra szedni, hogy ismét föl lehessen állítani. Ennek a felhőkkel kacérkodó oszlopnak legtetéjére ragasztották Gábor arkan gyal kiterjesztett szárnyú szobrát.

Azt hiszem, hogy az angyalnak — hiába ágál a szárnyával olyan furcsa pózban — mégis csak a fejére van a legnagyobb szüksége. Egy fejetlen angyal: még a földön sem lehet tökéletes szellemi lény. Nos az arkangyal fejét a test formáival együtt a rengeteg távlatok úgy elnyelik, hogy csak a két óriási szárny integet a messzeségből. Ez a két szárny pedig egészen önkénytelenül is azt a hatást kelti az emberben, mintha két nagy számárfül volna, a melylyel a város, szembetűnő helyen, önmagát akarván példázni és kipellen-gérezni a jövőkorok nagyobb épülésére.

A régi görög Abdera városi tanácsa tiszteletreméltó testület, volt ahhoz a graemiumhoz képest, mely a művészet szent berkeiben a feke szabadult kálai kettőst és a kánkánt járja, csak hogy — a feje tetejére állítva.

az ifju bűnös. Gyönyörködni akarsz pusztulásomon?

— Nem azért jöttem. Hanem azért, hogy megmondjam néked: az én váramban biztos menedéket találhatsz most is még, s ha eljössz hozzám, akkor hiába vár rád ez a zöld kocsi. Te megtévedtél, bűnbe estél, a pusztulás utjára léptél; én megvártalak, megmentelek és biztos helyre vislek. Azt hitted, amikor kiléptél a kapun, hogy nem kerülheted el a zöld kocsit? Hát rólam egészen elfeledkeztél? Menjünk, láss hozzá a dologhoz, még jóváteheted tévedéseidet.

Elindultak. A zöld kocsi nyomon követte őket. A héjaszemű kocsis leste, mikor riad vissza kísé-rőjétől az ifju. Odaértek a várhoz. A kapu kitárult, elnyelte a két férfit, azután bezárult. A fekete kocsis dühösen a lovak közé esapott, amelyek veszett vágtatással tértek vissza a kapuhoz . . .

Sebestyén Ede.

Szóljunk a természeti szépségek elzárásáról és kipusztításáról?

Vagy az erkölcsi fesletségről és a pajtáskodó műbírálatról, a melynek minálunk pokoli divatja lendült?

Hát tárlata nkról és színművésztükről? De ezeknek majd külön fejezetet fogunk szentelni.

Maradok a szerkesztő úr

igaz híve
Veridiéus.

Színház és művészet.

Lakoma Somló Sándor tiszteletére. A Nemzeti Színház tagjai a minap este diszes bankettet rendeztek új igazgatójuk Somló Sándor tiszteletére. Vagy kétszázan voltak az ünnep-lők, köztük Gulner Gyula államtitkár, Márkus József főpolgármester, Keglevich István intendáns, Bezerédi Viktor, Kafka László miniszteri tanácsosok, azonkívül a Nemzeti Színház férfi és nőtagjai és még nagyon sokan a fővárosi író- és művészvilágból. Az első tósz, Náday Ferencé, az új igazgatót ünnepelte, Vizvári az intendánst éltette, majd Somló Sándor köszöntö meg szép szavakban az óvációt. Utána Gulner Gyula államtitkár emelkedett fel és fejtegetve a Nemzeti Színház hivatását, azt a meggyőződését hangsúlyozta, hogy Somló Sándor a régi tradíciók nyomán fogja vezetni a színházat. Fel-köszöntőket mondtak még Porzolt Kálmán, Keglevich intendáns, aki az igazgató családját köszöntö fel és még többet.

A régi szerető. A Népszínház legközelebbi népszínmű-ujdonsága Gécy Istvánnak A régi szerető című darabja lesz, mely a legutóbbi Porzolt-féle pályázaton különösen feltűnt. Gécy e darabja ellentétben eddig színrekerült darabjaival — melyek tárgya mindig erősen drámai — vigjátéki alapra épített hortobágyi idill.

Színházi botrány. A nagyváradi színházban a Görög rabszolga legutóbbi előadásán tüntetésekben forrt ki a rokonszeny a társulat két primadonnája iránt. Ámon Margit és Bilkey Irén tisztelői két párt pártra osztottak és mindegyik párt hangos pisszegéssel adott kifejezést az ellenprimadonna iránt érzett rokonszenvének. A színügyi bizottság, amely attól fél, hogy ezek a zajos nemtetszés nyívatások ismétlődni fognak, a sajtó támogatását kérte a kibékülés előmozdítására. A rendőrkapitány ugyanis kijelentette, hogy a békítési kísérletek megtétele nem tartozik hatáskörébe.

Mi lesz ebből?

A sziámi trónörökös az Operaházban. A sziámi trónörökös tiszteletére a minap este diszelőadást rendeztek az Operaházban, ahol ebből az alkalomból Bánk-bán első felvonását és a Szerelmi kaland című ballet-ujdonságot adták elő. Az exotikus fejedelmi vendéget, aki csak nyolc óra után érkezhetett meg, éppen abban a pillanatban, mikor a ballet megkezdődött. Mader Raoul ideiglenes igazgató fogadta és kísérté föl a baloldali incognito páholyba az első emeletre. A fiatal herceg, aki korrekt angol szabásu frakkot viselt, kitűnően mulatott a ballet mókáin és távozáskor szívélyesen mondott köszönetet Mader Raoulnak az élvezetes estéért. Közön-ség nagyon kevés volt. Hiába, már exotikus fejedelmek se vonzanak.

Makai Emil utóda. A korán elhunyt költő árva maradt hivatalát a Nemzeti színházban Somló Sándor igazgató most be fogja tölteni. Mint értesülünk, Fái J. Bélára esett az igazgató választása, amely minden tekintetben szerencsésnek mondható. Fái régi színházi ember, író-ember, mint szindarabfordító egyike a legjobbaknak, nagy nyelvismerete s mindenekelőtt nagy kötelességtudása van, amely a Nemzeti színház elhanyagolt irodájában mindenestre elkél. Fái Béla a drámabíró-bizottság jegyzője lesz, egyben művészeti titkár s az idegen darabok megválogatásában nagy szerepe lesz.

Alszegey Kálmán jubileuma. A színészvilág egyik érdemes férfa: Alszegey Kálmán, az Operaház főrendezője május hó 16-án ünnepli az Operaháznál e minőségben eltöltött működésének 30 éves jubileumát. A jubileum iránt úgy színész, mint írói körökben nagy érdeklődés mutatkozik.

Házasodjunk! A városligeti Színház eredeti ujdonsága Guthi Soma Házasodjunk! című énekes bohózata lesz. A bohózat a kitűnően szervezett színtársulat összes tagjait foglalkoztatja. A főbb szerepeket Csongori Mariska és Rózsahegy Kálmán, a Nemzeti Színház tagja fogják játszani.

Elhalasztott vendégjáték. Szántó Lili, a zeneakadémia volt jeles növendéke, aki Németországban szép sikereket aratott és legutóbb a dániai színház kedvelt altánéja volt, május havában vendégszereplésre készült a M. Kir. Operaházban. Ezt a vendégszereplést, amely elé érdeklődéssel tekintünk, szeptember havára halasztották el. A tehetséges énekes először is Carmen című szerepében fog fellépni.

Pálmai Ilka végleges visszahonosításáról szállongtak a híresztelések, még pedig olyan formában, hogy a Népszínház igazgatósága alkudozásokat folytat a művésznővel hosszabb tartamu szerződés czéljából. Ezt a hírt ilyen alakban a művésznő megczáfolja, kijelentvén, hogy állandóan nem köti le magát, kész azonban bármikor egy esetleges alkalmas darabban hosszabb vendégszereplésre annál is inkább, mert ő csakis Magyarországon érzi magát boldogul. Miután férjével is megkedveltette Magyarországot, ki most már nagyon is jól érzi itt magát, azon van, hogy karintiai birtokát eladja és Budapest közelében fog birtokot szerezni és a főváros közelében állandóan lakni.

A szevillai fodrász. A Magyar Színházban Bálint Dezső és d'Amand Leo bohózatot operettje f. hó 13-án került színre először. Az igazgatóság reméli, hogy a két hazai szerző műve a Magyar Színház előző eredeti darabjához, a Fífinhez hasonló sikerhez fogja segíteni. Fedák Sári egy férjétől elhanyagolt, szerelmes asszonykát játszik és több hatásos kuplét, valamint tánczot, köztük egy szilaj bolerót ad elő. Tomcsányi Russinak szobalányszerep jutott, s kiváló hatással van groteszk tánczkezdőse, melyet Borossal ad elő. Margó Zelma egy orfeum-énekesnőből lett grófnőt játszik. A férfiak közül Sziklai, Ráthonyi és Boross játszzák a főszerepeket, egy kikapós öregedő férjet, egy kaland-

vágyó fiatal embert és egy szemfüles pinczért. Az ujdonság, amely kedden kerül színre, még Almási Izát, Girétheit, Mátrait, Borbélyt és két női ujdonság szerepében Almási Lolát és Jancsó Valériát foglalkoztatja.

Bojár Teruskát, a Népszínház volt tagját, Szalkai Lajos, a miskolci színház igazgatója, szeptember hó 1-től kezdve primadonnául szerződtette.

Miss Duncan újabb estői. A bájos kaliforniai tánczosnő közelebb magához kéréte az Uránia igazgatóját s így szólott hozzá: „Tánczoltam Budapest gazdag közönségének, most azt óhajtanám, hogy művészetemmel mindenki megismerkedjék. Nyujtson alkalmat arra, hogy ezt az óhajtat megvalósíthassam!” A színház igazgatója eleget tesz a művésznő kérésének s ennek következtében miss Duncan nagyon mérsékelten emelt helyárak mellett még négy estén, május 14-ikén, 15-ikén, 16-ikán és 17-ikén tánczolni fog az Uránia színpadán. Programját teljesen új számokból állítja össze s befejezésül a Pygmalion és Galathea című rövid színművet is bemutatja, amelylyel nagy sikereket aratott a párisi előkelő szalonokban. Miss Duncan előadásának új ciklusára már most elfogad előjegyzéseket az Uránia pénztára.

Somló Sándor bucsuzása. Somló Sándor, a Nemzeti Színház igazgatója néhány nap előtt bucsuzott el a Rákosi Szidi színművészeti iskolájától, ahol a drámai gyakorlatot tanította. A növendékek távozó tanárukat lelkes óvációban részesítették. Rákosi Szidi asszony Somló Sándor helyébe Beöthy Lászlót, a Nemzeti Színház volt igazgatóját hívta meg tanárnak.

Sziklay Szeréna jutalomjátéka. Az újvidéki színházban a napokban volt jutalomjátéka a társulat kiváló primadonnájának, Sziklay Szerénának. A színházat zsufolásig megtöltő közönség szönni nem akaró tapsviharral fogadta a kedves művésznőt, tisztelői pedig valósággal elhalmozták ajándékokkal és virágadományokkal. Lotty ezredeseinek fő női szerepét játszotta és fölötte művésziessen előadott dalait, valamint kecsesen lejtett tánczait számtalanszor meg kellett ismételnie. Sziklay Szeréna rövid időn belül meggyógyul a Magyar színházhoz szólítja, ahol előreláthatólag folytatása következik — a fővárosi közönség előtt különben már igen előnyösen ismert művésznő — jelentős diadalainak.

Csetényi Juliska meghalt. Csetényi Juliska, a Magyar Színház volt tagja, mint részvétellel értesülünk, néhány nap előtt Milanóban meghalt. Az elhunyt művésznő így pályatársai mint a közönség körében nagy rokonszenvenek örvendett, amelyet kedves egyénisége, igazi tehetsége, a művészet iránt való rajongó szeretete szerzett meg neki. Utóbbi időben egyre betegeskedett, most pedig olasz földön, ahol enyhülést keresett, megváltotta szenvedésétől a halál.

Ujházy a Magyar Színházban. A Magyar Színházban a karszemélyzet javára rendezendő előadás programja igen érdekes számmal bővült. A karszemélyzet ugyanis fölkererte Ujházy Edét közreműködésre. Ujházy vasárnap délután a Miniszter előszobájában című

dramolettben Knabe szerepét fogja játszani, amely egyik legkiválóbb alkotása.

Szinkörből kőszínház. Feld Zsigmond nagy fába vágta a fejszét: az ő városligeti szinköréből, mely a ligeti publikumnak szívbéli gyönyörűségére nyáron át vidám és könnyű arabokat mutat be, kőszínházat akar csinálni. Ha a bécsi práter Fürst-féle arénájából, amely pedig kezdetben korcsmás orfeum volt, lehetett a mai Jantsch-Theater, miért ne lehetne a Feld arénájából is igazi színház, amelyben télen nyáron át játszanak? Feld terve nem csak érdekes, hanem életrevaló is. A színházat különös konstrukció teszi majd alkalmassá arra, hogy a téli és a nyári temperaturához alkalmazkodjék. Azonfelül úgy is tervezi, hogy a városi színházak szivartilalma ne érje az ő publikumát. Egy színház, amelyben szivarozni lehet, határozott attrakció s ez az előny is alighanem éles konkurrencziát csinálhat a többi színháznak. Feld Zsigmond már elkészült a tervekkel s már érintkezett az illetékes tényezőkkel, amelyek az érdemes, a művészetért rajongó, magyar érzésű igazgatónak semmi nehézséget sem csinálnak. Ha közben baj nem történik, a jövő téli szezónban Budapest egy színházzal gazdagabb lesz.

Különféle.

Bécsi kalauz.

- Bécsi magyar egyesület: I. Thein-faltstrasse 4.
- Bécsi magyar iparoskör: VI, Gumpendorferstrasse 9.
- Első alsó-ausztriai magyar munkás-képző-egylet. VI., Magdalenenstrasse 65.
- Bécsi magyar dalkör. IX., Garnisonsgasse 20.
- Magyar hitszónoklat minden vasárnap délelőtt 11 órakor a Körtnerstrasseben levő Johanner templomban Torma Izidor lelkész által.
- Akademie der bildenden Künste. Képzőművészeti akadémia, Schillerplatz 3.
- Akademie, Theresianische. Theresianum vegyészeti laboratóriummal, IV. Favoritenstrasse 15.
- Akademie der Wissenschaften. Tudományos akadémia, I. Universitätspl. 2.
- Albertina Albrecht főherceg rézmet. szeti és rajzgyűjteménye, I. Augustinerbaste.
- Állatsereglet a Schönbrunni kertben.
- Arsenal es. k.
- Felső-magyar könyvtára I. Hofburg.
- Udvari könyvtár: I. Josefsplatz.
- Egyetemi könyvtár: I. Franzensring.
- Tudományos akadémia könyvtára: I. Universitätsplatz 2.
- Képzőművészeti akadémia könyvtára: I. Schillerplatz 3.
- Technika könyvtára: IV. Technikergasse 13.
- Keleti muzeum: I. Schottenring.
- Műipar muzeum: a Stubenring.
- Kunsthistorisches Museum és Naturhistorisches Hofmuseum: Állat-, növény- és ásványtan gyűjteményel. Burggring.
- Ophthalmologiai muzeum: a közközházban IX. Spitalgasse 2.
- Technologiai iparmuzeum: I. Eschenbachgasse 11.
- Kunstverein: I. Tuchlauben 8.
- Művészház: I. Lothringerstrasse 9.
- Kereskedelmi akadémia I. Akademiestrasse 12.
- Naturalien-Kabinet: I. Josefsplatz.
- Képzőművészeti képtár: I. Schillerplatz.
- Schatzkammer.
- Museum der Stadt Wien: I. Rathaus.

Abc, mint játékszer. Kitűnő találmányra kért és kapott szabadalmat Záborszky Lajos, sajó-gömöri polgári

iskolai tanár. Szórakoztató abc-játékszert talált föl, amelynek segéd-mével a gyermekek az egyes betűket és a betűknek különböző összeállítását a szóképzést, illetőleg az olvasást játszva megtanulják és gyakorolják. Záborszky Lajos, ez a kitűnő pedagógus, találmányával két célnak szolgál: oktatja és szórakoztatja a gyermekeket, akiknek értelmi színvonalához méri az első oktatás módszerét. Találmánya kétség kívül rövid idő alatt nagy népszerűsége fog szert tenni.

Farkasok májusban. Temesvárról jelenti levelezőnk: A brukenaui határ felső részében két hatalmas farkas tűnt fel a minap dél tájban, kik néhány juhnyáját vakmerően megtámadtak és ugyancsak megtizedeltek, zsákmányukkal pedig a brukenaui kincstári erdő egyik legsűrűbb részében eltűntek. Török Sándor főerdész, a vadászterdei erdőőri szakiskola igazgatója, mikor az ordások garázdálkodásáról értesült, az intézet 40 növendékét Klein és Günther tanárok vezetése alatt megfelelő számú hajtókkal ma hajnalban utnak indította, hogy a megjelölt erdőterületen körvadászatot rendezzenek.

Láng Lajos üdvözlése. Veszprémmegye minapi folytatólagos közgyűlésében Fenyvessy Ferencz főispán napirend előtt bejelentette Láng Lajos kereskedelemügyi miniszterre történt kinevezését, mire a vármegyei közgyűlés Láng Lajost, mint a pápai választókerület 15 éven át volt országgyűlési képviselőjét és a vármegye közigazgatási bizottságának volt tagját, egyhangulag hozott határozattal megleghangu táviratban üdvözölte.

Talált tárgyak az udvari bál után. Az ország udvarnagyi hivatal a napokban közzétette azon tárgyak jegyzékét, melyek a pétervári csári palotában egy udvari bál után találtak. A jegyzék ötvenöt tárgyat tüntet föl, így első sorban egy porosz III. oszt. koronarendjelet, három ezüst orosz rendjelet, egy tuzat emlék- és diszermet, melyek közül az egyik egy hölgyé lehetett. Nagyon értékes több talált briliáns-gyűrű, egy lorgnon, egy cvikker, két legyező és egy fésű, 26 zsebkendő, köztük 7 csipkekendő; feltűnő, hogy egy katonatiszt a kardját felejtette a bálon; végül egy kapukulcs is találtatott.

Egy női orvosnövendék halála. Az orvosegyetem amugy is kevés női hallgatóinak száma megfogyott egygyel. Kidőlt a sorukból egy kedves szép leány. Tarján Alma, akinek szorgalma és tehetsége a legszebb reményekre jogosította a fiatal medikus kisasszony professzorait. Hirtelen halt meg, anélkül, hogy sejtette volna valaki, hogy az ifju testet halálos kór emészti. Ravatala előtt, amelyet társnői és tanárai koszorúkkal halmoztak el, a kolleganők nevében Genersich Gabriella, a férfi-hallgatók nevében pedig Rejtő Sándor bucsuzott el a halottól. A beszentelt holttestet Nickifalvára szállították, ahol a családi sírboltban helyezik örök nyugalomra.

Királyi kegyelem egy nazarenus rabnak. Harmadfél éve szállították Szegedre Kuzdriván János nazarenus katonát, akit a kolozsvári honvéd

hadbírótság függelmeért ítélt el három évi börtönre. A rab egyike volt a legjobb viseletű raboknak. Állandóan a börtön asztalosműhelyében foglalkoztatták, ahol nagy szorgalmával már régen feltűnt a börtönigazgatóságnak. A múlt év őszén beteg lett a nazarenus katoná. A tüdejének lett baja, miért is a börtönorvos a betegeskedő rabot a börtönkórházba szállította. Azóta a rab egyre betegbb lett és pár nappal ezelőtt, mikor már azt látták, hogy órái már meg vannak számlálva, a nazarenus állapotáról a szegedi honvédkerületi parancsnokságnak tettek jelentést, amely erre haldéktalanul kegyelmet kért a rab számára. A kegyelem néhány napja kora reggeli órákban érkezett meg Szegedre. A honvéd kerületi parancsnokság a királyi kegyelméről azonnal értesítette a haldokló nazarenus katonát, akinek ezzel boldoggá tették az utolsó óráit. A rabot felöltöztették, hogy szabadon bocsássák. A rab azonban oly beteg volt, hogy nem engedhették el Szegedről, mivel attól lehetett tartani, hogy utközben a vonaton meghal, ezért kiszállították a honvédsapátkórházba, ahol Gidófalvy Béla ezredorvos gondoskodott arról, hogy a haldokló katonának nyugodtak legyenek az utolsó pillanatai. A kegyelemből mindössze az a haszna marad, hogy nem rabok fogják megásni a sírját, nem a Csillagbörtönből temetik el, hanem a csapátkórházból és pedig dobszóval, katonai pompával.

Egy 115 éves ember halála. Felső-Vissón meghalt egy 115 éves, Fogl Joel nevű napszámos, aki élete utolsó napjait dolgozott. Magas életkorát s állandó egészségét ő maga annak tulajdonította, hogy főtápláléka hagyma volt.

Regénycsarnok.

Egy vig czimbora.

Norvég elbeszélés.

Irta: Börnstjerne Björnson.

Fordította: FARKAS EMIL.

(Folytatás.)

Midőn rákövetkezett este a sápadt Baardot belépni látta és megfigyelte sajátos magatartását, rögtön arra gondolt, hogy Baardot megszálította a megbánás. De az ilyen tulajdon fivére ellen elkövetett rémitő cselekedetet nem lehet és nem is szabad olyan könnyedén megbocsátani. Utóbb értésére esett, hogy néhány ember látta őt azon az emlékezetes estén, mikor a tűz keletkezett háza felé sompolyogni. És ámbátor a vallatásnál mit sem lehetett Baardra bizonyítani, Anders mindazonáltal szentül meg volt győződve róla, hogy a tettes más nem lehetett. A kihallgatásnál találkozott Baard kifogástalan öltözetben jelent meg. Anders pedig a foltos gunyájában.

Midőn Baard belépett a tárgyaló terembe, olyan esdeklő pillantást vetett fivére felé, hogy Andersnek mélyen a szívébe markolt. Nem akarja, hogy nyiltan megvádoljam, gondolá Anders; s a midőn megkérdezték, ha vajjon fivérének tulajdonítja-e a

gonosz tettet, — hangosan és nyomatékkal mondotta:

— Nem!

Csakhogya ettől a percztől fogva ivásra adta magát és nem sok idő tellett bele, hogy bekopogtatott házába egy fekete rém: a nyomor. Még siralmasabban folyt azonban Baardnak a sora, a kire nem lehetett többé ráismerni; noha ivás dolgában nem tért le a mértékletesség útjáról.

Egyszer csak késő este egy szegény asszony kereste föl Baardot magányos otthonában és fölkererte, hogy kövesse őt. Baard az asszonyban tüstént felismerte fivére feleségét. Legott tisztában volt vele, hogy az asszony milyen szomorú járatban van nála. Ugy elsápadt, mint a halál. Felöltözködött és ingadozó léptekkel baktatott az asszony után, a nélkül, hogy akár csak egy árva szót szólott volna hozzá. Anders ablakából halvány mécses bágyadt fénye világolt kifelé, melyet közbe-közbe elfödtek az ablak előtt elsurranó sötét alakok. Ennek a fénynek irányában haladtak egymás mellett, mert a hőmezőkön keresztül nem vezetett más ut a gunyhó felé. Midőn Baard ismét a pitvarban állott, valami sajátságos szag csapta meg az orrát, melytől bizonyos nyomasztó érzés kerítette hatalmába. Beléptek.

Egy kis gyerek a kemenczén álldogált és szentet majszolt. Egész arca koromfekete volt, de azért föltekintett és fehér fogait vicorítva nevetett a belépőkre. Valamivel odébb az ágyban feküdt Anders. A legkülönbözőbb ruhadarabok szolgálták takarójául. Ijesztően leaszott. Nyílt és magas homloka csontosan domborodott ki. Révedező tekintettel nézett föl fivérére. Baard megmecsukló térddel lábtól ült az ágy szélére és heves zokogásban tört ki. A halálos beteg hosszan és szótlanul nézett reá. Végre megszólalt és kérte feleségét, hagyná őket magukra; de Baard intett neki, hogy maradhat. És most elkezdte a két testvér egymás előtt kiönteni szive régtől rejtegetett terhét. Kölcsönösen megmagyarázták egymásnak maguktartását attól az áldatlan naptól kezdve, mikor az órára árvereztek, a mai szomorú találkozásig. Baard végül elővette az összeolvadt aranydarabot, melyet állandóan a zsebében hordott. Ime tisztán állott a testvérek lelki szeme előtt, hogy a leperdült néhány esztendő során egyetlen egy napig sem voltak boldogok.

Anders nem sokat beszélt, mert fogytán érezte erejének végső maradvékát is, de Baard szakadatlanul ott ült az ágya szélén, míg csak Anders betegsége tartott.

— Most, édes, testvérem sokáig együtt fogunk élni, és mint a régebbi napokban, sohasem fogunk többé egymástól különválni.

De Anders még ugyanezen a napon kiszenvedett. Meghalt.

Az asszonyt a gyerekekkel Baard magához fogadta és ettől a percztől kezdve nem volt oka panaszkodni egyiknek is a sors mostohasága ellen. De mit a fivérek egymás között az ágyon beszéltek, keresztül hatolt a falakon, keresztül az éjszaka sötétjén is; elterjedt az egyházkerület jám-

bor lakosai között és Baard csakhamar a legtiszteltebb férfiú lón az egész környéken. Minden ember úgy köszöntötte, mint a kihez hosszú gyászos szenvedés után, váratlanul nagy öröm szegődött; vagy, mint a ki sorvasztó távollét után ismét visszatér imádott hazájába. Ez az általános rokonszenv, a mely környezte, bőségesen kárpótolta őt az elszünetelt hosszas nélkülözésekért. Istenfélő, jámbor ember vált belőle. S miután tevékeny foglalatosság után áhítozott, a kiszolgált káplár iskolamesterségre adta öreg fejét. A mit a gyermekek lelkébe tanításának első percétől fogva következetesen beleoltott: az a szeretet volt. Az a szeretet, melyet maga is gyakorolt. Nem csuda, hogy a gyermekek úgy szerették, mintha játszótársuk és atyjuk volna egy személyben.

Ez a történet az öreg iskolamesterről Öyvindnek úgy a lelkébe furakodott, hogy okulására szolgált és vallásos rajongással csüngött rajta. Az iskolamester olybá tűnt föl előtte, mint valami emberfölötti lény, noha nap-nap után komoran és dörmögve dohogott előtte a kemence magaslátán. Csak egyetlen egy iskolai feladatot is elhanyagolni képtelenségnek tetszett volna Öyvind szemében. Ellenben, ha az iskolamester mosolygott, mikor leczkejét folyékonyan és hiba nélkül felmondotta, vagy ha végigsimogatta szökén aláhullámzó hajfűrtjeit, úgy egy álló napig eláradozott a boldogságtól.

Fölöttébb mély benyomást keltett a gyermekekben mindenkor, ha az iskolamester esetről-esetre az éneklés előtt rövid kis beszédet rögtönzött, vagy legalább egyszer hetenként néhány verset olvasott föl, melyek a felebaráti szeretetről emlékeztek meg. Mikor eme versek közül az elsőt felolvasta, hangját egyszer mint máskor az áhitat remegése fogta el; jóllehet, husz vagy harmincz esztendő óta hétről-hétre

megcselekedte ezt. A vers pedig a következőképen hangzott:

„Ember! szeresd minden társad,
S inkább, mintsem porba rántsad,
Tedd magad túl átkon, szitkon,

S takargasd be sebét titkon.
Hisz minden, mi él és érez,
Ez egykoron semmivé lesz,
At van hatva közel s távol,
A szeretet varázsától.”

(Folytatása következik.)

NORDERNEY.

Éjszaki tengeri fürdő a leglátogatottabb hely.
Kitűnő összeköttetés és közlekedés minden-
honnan. A fürdő modern berendezéssel bir
és a legnagyobb kényelemmel van ellátva.

Számos szálloda és magánház áll a vendégek rendelkezésére.

Bővebb felvilágosítást nyújt a

királyi fürdő-felügyelőség.

József főherceg
6 Fensége
udvari szállítója.

→ Arany érdemkereszt tulajdonosa. ←
GIGANTE A. ékszerész

FIUME Piazza el Duomo.

„MORETTI“ különlegességek készítése.

Kitüntetések: Páris 1878, Székesfehérvár 1879, Trieszt 1882, Budapest 1885, Brüssze 1888, Budapest 1896, Budapest 1886, Brüssze 1897, Fiume 1899, Páris 1900.

Gigante A. eme különlegesség igazi művelője és javítója.

Dr. BREHMER-féle világhírű

gyógyító intézet

tüdőbajosok részére

➔ GÖRBERSDORF (Szilézia). ➔

Igazgató-orvos: **Petri**, titkos tanácsos, dr. Brehmernek sok éven át volt segédorvosa.

Prospektust ingyen küld

a gondnokság.

MATTONI-féle

GISSHÜBLER

legtisztább égvényes
SAVANYUKUT.

Alapított 1548. év előtt.

Kitüntette

6 arany,

2 ezüst és 1 bronz-éremmel.

Bécs 1883.	Bécs 1892.
Páris 1889.	Zágráb 1892.
Genf 1889.	Genf 1893.
Nizza 1890.	Marseille 1893.
Budapest 1896.	

Rák gyógyszerár Mittelbach z.

BÉCS, I., Hoher Markt 8. szám. (Palais Sina)

Országos telefon-szám 3571.

Országos telefon-szám 3571.

Egyike a legrégebbi gyógyszeráraknak Bécsben. (alapított 1548. év előtt), a város központjában.

A Svajczi Pharmacopoe után készült labdacok

Este lefekvés előtt 1—2 darab bevétele biztosan hat hashajtólag anélkül, hogy fájdalmat okozna, egyuttal előmozdítja az étvágyat és az emésztést. Valódi csakis a „Vörös rák“ védjeggyel és a készítő aláírásával. Ára 1 k. 40 fl.

ROYKÓ VIKTOR

tiszaujlaki gyógyszerész

fehér, barna és fekete rég ismert

KÖZKEDVELT MAGYAR BAJUSZPEDRÓJE.

← Nagy doboz 35, kicsiny 20 kr. →

Magában foglalja egy jó bajuszpedrőnek minden tulajdonait. — A bajuszt növeszti, ápolja, nem töri. jól összetartja, puhává és hajlékonyává teszi.

Valódi csak akkor, ha minden doboz (skatulya) feneke az itt látható védjeggyel, fedele pedig kívül piros, belül kék színben teljes névaláirással „Royko Viktor” van ellátva. Postán legkevesebb két doboz rendelhető. Szállítólevél és csomagolásért külön 10 kr. számítatik.

Viszonteladók illő %-ban és 20 nagy, vagy 35 kis doboz vételénél már bérmentes megküldésben részesülnek.

Vezérképviselő Ausztria és mellékterületei részére:

„Alte k. k. Feldapotheke“ Bécs, I. Stefansplatz 8.

Fiziko-diätikai gyógyintézet

BAD TOPOLSCHITZ.

(Posta Schönstein, Cilli mellett, Stájerország.)

Legmodernebb berendezés! Olcsó árak! Gyönyörű hely!

Gyógyít minden idült bajt, hosszantartó lábbadozás és bármilyen gyengeségi állapotnál ajánlatos.

Az intézet egész éven át nyitva van.

Prospektust küld és felvilágosítást ad a gondnokság vagy a Bécsben, VI/1, Mariahilferstrasse 31. sz. a lakó fürdőtulajdonos dr. HUTTERN GUSZTÁV. azelőtt a Rikli A.-féle Mallnerbrunn természetes gyógyintézet igazgatója Veldesben (Krajna).

Sürgőnycim: Magyar Magyaracél Budapest.

aczelárugyár részvénytársaság

a „Poldiaczél“ gyártmányok

egyedüli képviselője a magyar szt. korona országokban.

Gyárt és szállít

„Poldiaczél“

mindennemű szerszámoknak, kovácsolva és hengerelve. — Különleges aczélokot és kereskedelmi aczélokot „POLDIACZÉLBŐL“.

Magyarországon egyedüli szállítói a zólyom-brézói gyártásu

Holzer Jakab és Társa-féle

szabadalmazott különleges rúgóaczélnak.

Kizárólagos gyártása a „LEMOINE“ módszer szerint előállított hordó-, tekeres- és csavarrugóknak mindenféle járnűvek számára.

Gyár, központi iroda s raktár: Budapest, VI. Külső Váci-ut 65. szám.

Magyarországon legnagyobb szerszám és rugó-aczél raktár.

Első Biztosító Intézet Katona szolgálat esetére.

Ő es. és kir. Fensége József főherceg védnöksége alatt.

Budapest, Váci-utca 34.

Bécs, I., Franz Josefs-Quai 5.

Biztosítási tőke: 35.000,000 korona.

Tőkék és járadékok biztosítása fingermekok számára a katonai szolgálat költségeinek fedezése, illetve be nem soroztatás esetén ellátás céljából a nagykorúság idejére. Az összes üzem-haszon a biztosítottaké. A besorozott ifjak ezenfelül a biztosított tőke 60-70%-ának megfelelő külön nyereségben is részesülnek. Olcsó díjtételek. Előnyös feltételek szabadalvú szabályzatok.

Felső-Ausztriában. Felső-Ausztriában.

Hall fürdő.

Első rangu jódsós fürdő.

(Jod: 0.358; Brom: 1.044. dr. Ludwig udv. tanácsos véleménye szerint).

Idény május hó 15-től szept. 30-ig.

A kontinens legerősebb Jod-forrása görvélly és azon általános különleges kör ellen, amelynél a jól fontos gyógyhatányt képez.

A Kremsthal és Steyrthalbahn állomása. Modern berendezett fürdők. Minden modern gyógyeszköz. Massage, belélegzés, gőz-, zuhany- és hidegfürdők. Villamos két fülkájű fürdők. Villamos fényfürdők. Pompás fekvés. Gyönyörű gyógypark. Színház. Gyógyzene, hangversenyek, bálók, Lawn-Tennis stb. Diszes szállodák és magánlakások. Gyermek-pensiók. A gyógyvendégek száma 3600.

Uti irány: Bécsből Linzen és Steyren át (közvetlen kocsi) 6 óra. Passauból és Salzburgból, West-Unterrohron át 3 1/2 óra. Prospektusokat ingyen küld az orsz. intézetek vezetősége.

GRIES-BOZEN mellett Dél-Tirolban.

Éghajlati gyógyhely. Elsőrangu orvosoktól ajánlatik kellemes előnyös fekvésénél fogva. Pormentes és egyenletes levegője a tartózkodást igen kellemessé teszi. Az idény 9 hónapig tart.

1. Szeptembertől—novemberig szőlő-kúra

2. Decembertől—februárig legenyhébb éghajlati hely osztrák földön.

3. Márcziustól—májusig kellemes tavaszi tartózkodás.

Felvilágosítással szivesen szolgál és prospektusokat küld.

a GYÓGYBIZOTTSÁG. Gries, Bozn mellett.

Gardone-Riviera. Olaszország.

HALM VILMOS

kereskedelmi kertészete.

Virágkötés. Virág és növényzet szétküldés a bel- és külföldre.

Különlegesség: a subtropikus növények tenyésztése a szabadon. Pálmák, Cycadok, Juccok Dasyliariák, Dracaenok, Gyneriák és Bambusok, Örökzöld lombos növények. Coniferák. Szétküldés egész évben postán vagy vasuton utánvét mellett. Csomagolás saját költségén.

Legrégibb magyar pezsgőbor gyár.

Alapítalott 1825-ben.

HUBERT J. E. POZSONY

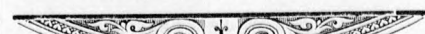
Génty Club

Extra dry.

Abudapesti országos kaszinó pezsgője.

Készítmény francia mód szerint!

Alapított 1867-ben.

Alapított 1867-ben.

Valódi karlsbadi ostyát

(Különlegesség)

készít és szállít

(Különlegesség)

BAYER KÁROLY,ezelőtt Bayer Borbála cs. és kir. udvari szállító és porosz királyi udvari szállító.
KARLSBAD.„Novara“-hoz, a Cafe Elefant fölött és Mühlbadgasse 12-ik számú sátor.
Ezüstérem Lipcse 1892. Eger 1892. Aranyérem London 1893. Aranyérem Bécs 1894.
Telefon 138. Szétküldés postán az egész éven át.**† Soványság †**Vakítószép, eszményi és harmonikusan telt **testidomok** egyesülve csak a biztos hatású és minden tekintetben ártalmatlan**☛ Aphroditin ☛**használatát által érhetők el.
Szenzációs készítmény. „Legmagasabb kitüntetés. Törvényileg védve. Orvosilag ajánlva. Megszünteti a vérszegénységet, gyöngeséget, idegességet stb. Ujjfejlesztési a test életerejét. Kezesség a biztos hatás tekintetében. Számos elismerés és köszönetnyilvánító levél. Csodahatású összetétel. Meglepő és kielégítő.1 csomag 3 K 45 fillér. 3 csomag 9 K.
Az összeg előzetes beküldése esetén a szállítmányok bérmentesek. Rakárak és képviselők nyerhetők.**Krysteller B. tápszergyára**
BERLIN 125. Friedrichstrasse 218.**† Kövérség †**Megszűnik az eszményileg harmonikus **testidomok** érhető el, ha a biztos hatású teljesen ártalmatlan szépitő és tápláló**☛ Santalin ☛**port használjuk. Szenzációs és garantált eredmény. diätetikus vagy önmegtartóztatási rendszer. A hivatás megzavarása nélkül használható. Törvényileg védve. Legmagasabb elismerés. Orvosilag ajánlva. Hálalíratok. Csodálatos. 1 csomag 4 K. 3 csomag 12 K.
Az összeg előzetes beküldése esetén a szállítmányok bérmentesek. Rakárak és képviselők nyerhetők.**Krysteller B. tápszergyára**
BERLIN 125. Friedrichstrasse 218.
Bécses megrendelőink díjtalan tanácsot nyernek minden hygienikus kérdésben külön e célra berendezett szakosztályunkban. Erre vonatkozó kérdések „privát“ jelzéssel intézendők hozzánk.**Magyar-horvát tengeri gőzhajózási részvénytársaság Fiumében.****Fiumén keresztül**

a legrövidebb és legbiztosabb a szigetek mentén levő — a tengeri betegség ellen legjobban védő — utirány

ME DALMÁCZIÁBA.**Rendes menetek** a legnagyobb kényelemmel és villamos világítással ellátott gőzöskökkel.
Szombat-vasárnapra eső éjjelen: Gyorsgőzös Zarába, Spalatóba, Curzolába, Gravosába, Ragusába, Castelnuovóban, és Cattaróba.**Vasárnapról-hétfőre eső éjjelen:** postagőzös Zarába, Spalatóba és Metkovicha. **Keddén** 10 óra 20 perczkor délelőtt: gyorsgőzös Zarába, Spalatóba, Gravosába, (Ragusa) és Cattaróba. **Szerdán** 9 óra 30 perczkor este: postagőzös Zarába, Sebenicoba, Trauba, Spalatóba, a Brazza, Lesina, Lissa és Curzola szigetekre, továbbá Ragusába, Cattaróig. **Csütörtökön** déli egy órakor: postagőzös Lussinpiccoloba, Selvebe, Zovraba, Sebenicoba, Trauba, Castelvechhioba és Spalatóba. **Pénteken** 10 óra 30 perczkor délelőtt: gyorsgőzös Zarába, Spalatóba és Gravosába. **Szombaton** 7 órakor reggel kirándulás Fiuméből és Abbaziából Lussinpiccolóba és vissza.**Részletes menetrend a „Der Conducteur“ című hivatalos menetrend könyvnek 593-tól 604-ig számig levő részében látható.****Juhos Gyula és társa**

a magy. kir. áll. vasgyárak vezérügynöksége

Bécs, II., Nordbahnstrasse 42.

Szállítanak azonnal a készlethől legolcsóbb áron:

hengerelt vasgerendát

az osztrák mérnök- és építészeti - egylet szabályszerű szelvényei szerint.

Szegezett vasgerendát, oszlopot és tömlőt öntött vasból. **Rudvasat**, szelvényvasat, egytetemes lapos vasat és vaspályasínt. **Faszenes nyersvasból s kizárólagosan fatüzelés mellett termelt elsőrangú patkóvasat. Súlyos lemezeket**, úgy mint kazán-, hid- és hajólemezeket. Medence- és recézett-lemezeket az elérhető legnagyobb méretekig. **Finom lemezeket** ugymint zár-, fedél-, cső- és mintalemezeket. **Mindenféle gáz- és forrcsőveket** a legkitűnőbb lágú folytvasból ugymint különösen mozdony-, szivattyú- és furó-csőveket a zólyom-brézói magy. kir. csőhengerlőből. **Aczélöntvényeket** egészen 30.000 kg. darabsúlyig.

Öntött vasárut, félkész gyártmányt és nyersvasat.

Felelős szerkesztő: Röttig József.

Kiadó-tulajdonos: Hirschfeld S.

Nyomatott Röttig Gusztávnál Sopronban.

Fürdő és éghajlati gyógyhely.**Vöslau**

Idény; májustól—októberig.

Gyönyörű fekvéssel a Wienerwald előmagaslatain pompás sétányokkal a kiterjedt fenyvesekben. **Ősszeköttetés Bécsrel 40—60 percz alatt naponta 60 személy- és gyorsvonattal.**

Természetes források (Akrathorhmen) 24 fok C.

Női betegségek, idegbajok, vérszegénység, altestbajok ellen, gyengélkedés stb. — Tó-, teljes-, kád-, zuhany- és esési fürdők, só-, fenyő- és más gyógyfürdők, tej-, savó- és ásványvíz gyógymód. — Elektrotherapíhae. Terrain-gyógymód, gyógytornászat

Szanatorium**Vizgyógyintézet**
ABBAZIÁBAN.

Igazgató-tulajdonos

Dr. SZEGŐ KÁLMÁN.

Felvétel egész éven át.

Állandó orvosi felügyelet; szakszerű kezelés; kitűnő ellátás; modern kényelem; mérsékelt díjak. Telefon-összeköttetés Fiumével.

Budapest legnagyobb fürdőintézete, több mint 11 hőforrással (27,5—65,5° C.) rendelkezik.

Császárfürdő.

Teli kura.

Nyári kura.

Gőzfürdő 80 öltözővel, 1 forró és 2 langyos medence. **Gőzkamra** (43—46°). Zuhanykamra. Hideg medence.**Izapfürdő** elkülönítve hölgyek és urak részére. Fedett női uszoda. Uriuszoda 1860 □m.A kontinens legnagyobb intézete. Tükörfürdők. Törökfürdők. Márvány-, porcellán- és kádfürdők. **Gyógyhely 200 jól berendezett szobával.** Arnyékos park.**Lussinpiccolo. Klimatikus gyógyhely.**
„Friczi“ pensió családi ház.

Szeptember 15-től május 15-ig nyitva. Gondosan kezelt kitűnő konyha, nagy étterem. Fürdőszobák. Teljes pensió (szobával együtt) 7—10 Korona